

Monitoren in de praktijk

BTS

Klaas de Mik

klaas@weidehofkrimpenerwaard.nl

Weidehof
Krimpenerwaard

Agrarisch natuur-
en landschapsbeheer

BTS = Bruto Territoriaal Succes

Hoofddoel: Broedsucces van de grutto bepalen en indien nodig het beheer aanpassen.

Stappenplan

- Telgebieden vaststellen
- Looproutes uitzetten.
- Telmomenten vaststellen
- Medewerkers en weidewachters inplannen

Telgebieden vaststellen voor BTS

BTS telling kan alleen als er grutto's broeden in het gebied.

Het moet een begrensd gebied zijn.

De kuikens van weidevogels mogen het gebied niet verlaten en er mogen geen kuikens van elders binnenlopen. Wegen met aaneengesloten bebouwing, paden met riet en bomen, bossen en rivieren zijn goede grenzen. Watergangen tot 50 meter breed en wegen zonder begroeiing zijn geen grenzen voor de gezinnen

Het gebied mag niet te groot zijn.

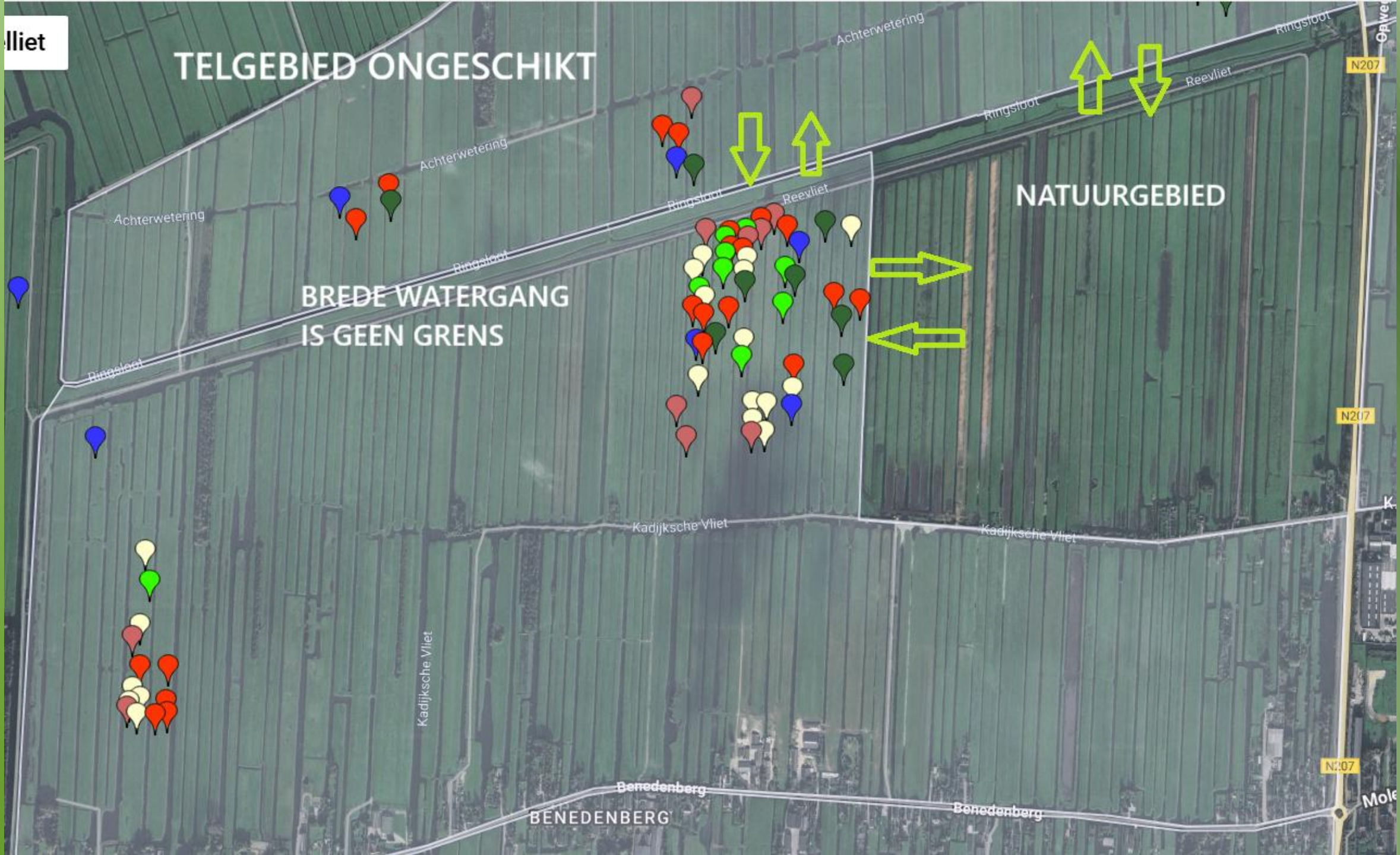
Voor een goed resultaat wordt er 's morgens geteld. 's Middags zijn de vogels minder actief en is de telling minder betrouwbaar. Dus omstreeks 8:00 beginnen en omstreeks 13:00 klaar zijn. Het protocol gaat uit van maximaal 250 hectare.

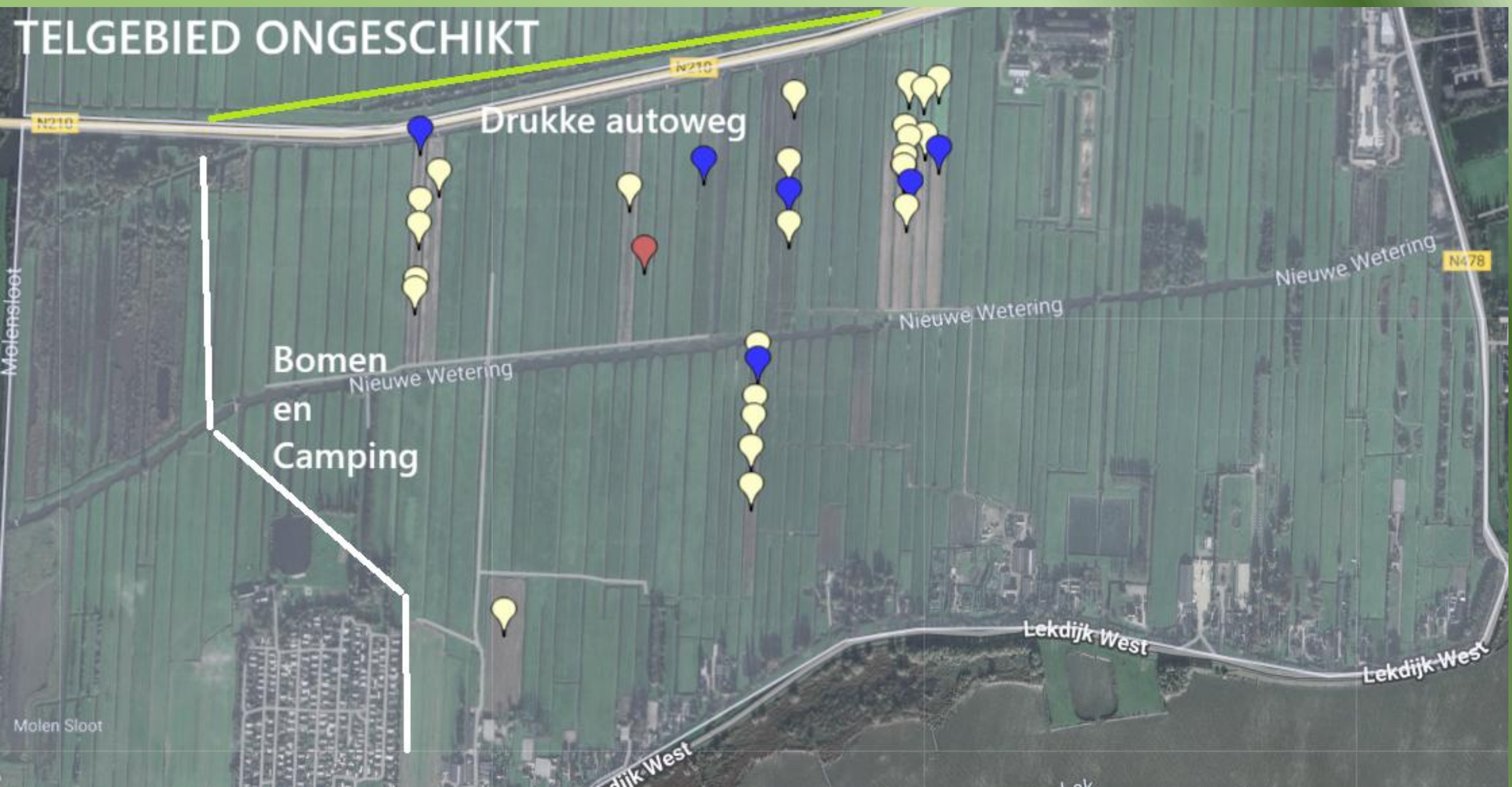
TELGEBIED ONGESCHIKT

NATUURGEBIED

BREDE WATERGANG
IS GEEN GRENS

TELGEBIED ONGESCHIKT

N210

Drukke autoweg

N478

Bomen
en
Camping

Nieuwe Wetering

Nieuwe Wetering

Lekdijk West

Lekdijk West

Molensloot

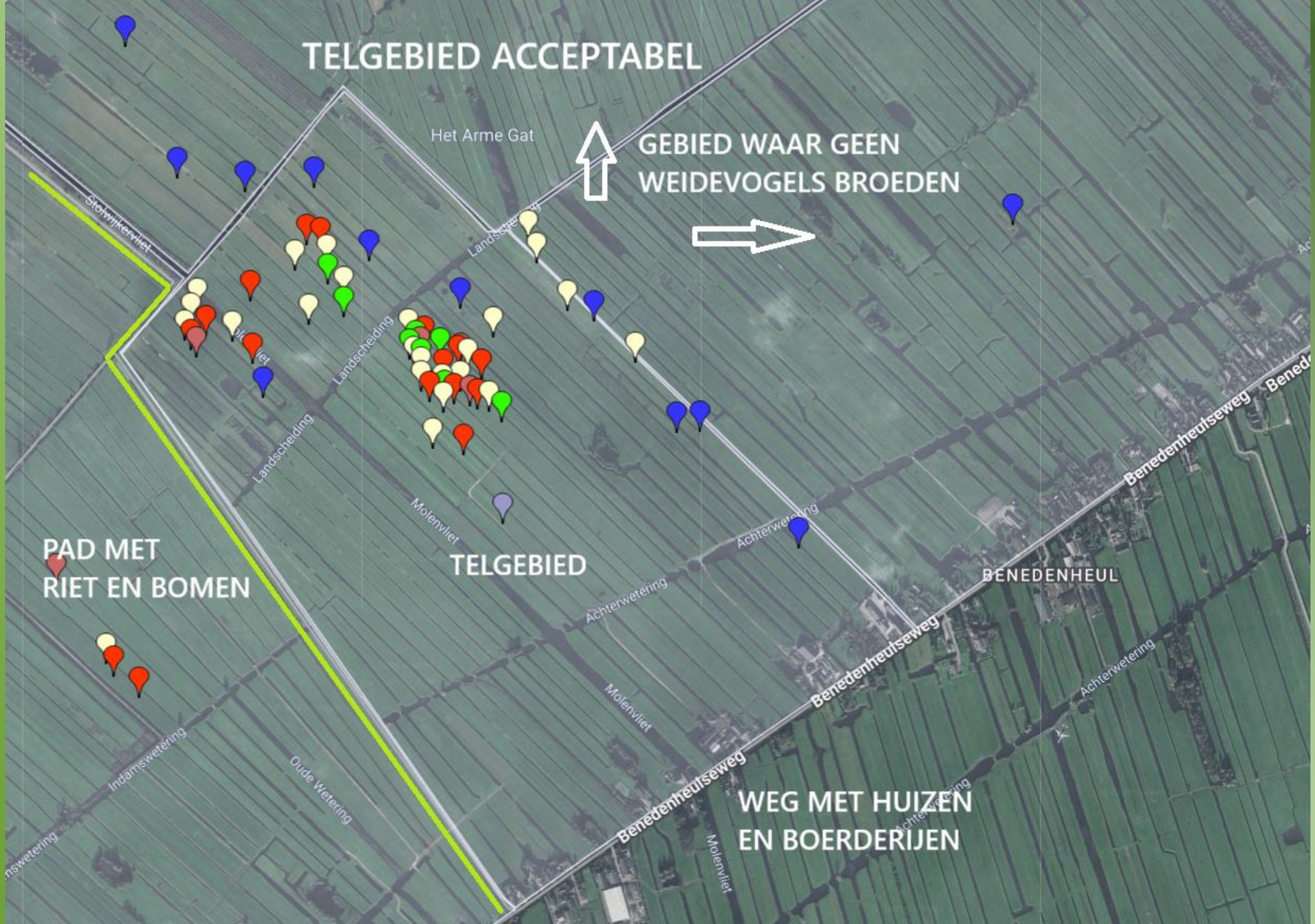
TELGEBIED ACCEPTABEL

GEBIED WAAR GEEN
WEIDVOGELS BROEDEN

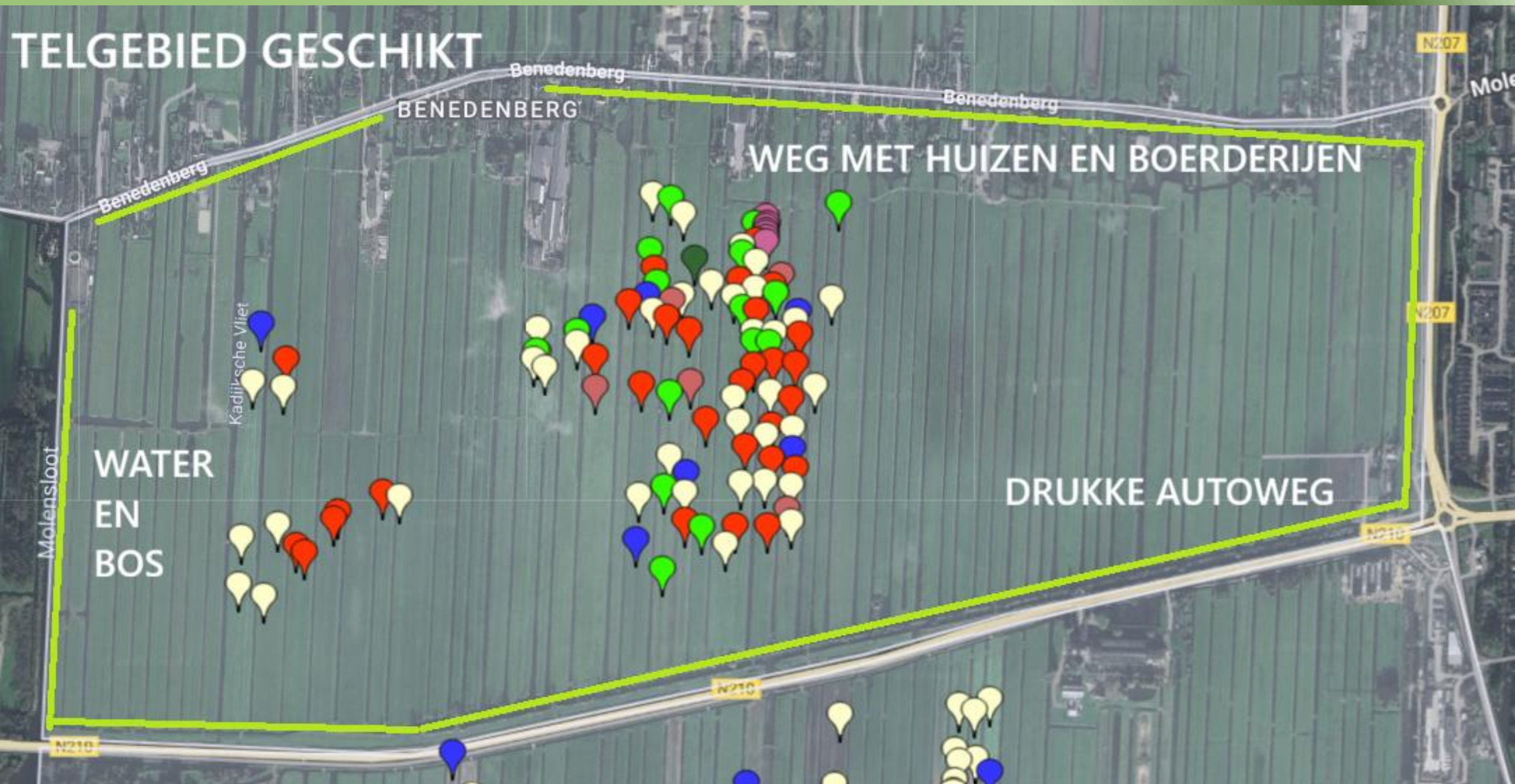
PAD MET
RIET EN BOMEN

TELGEBIED

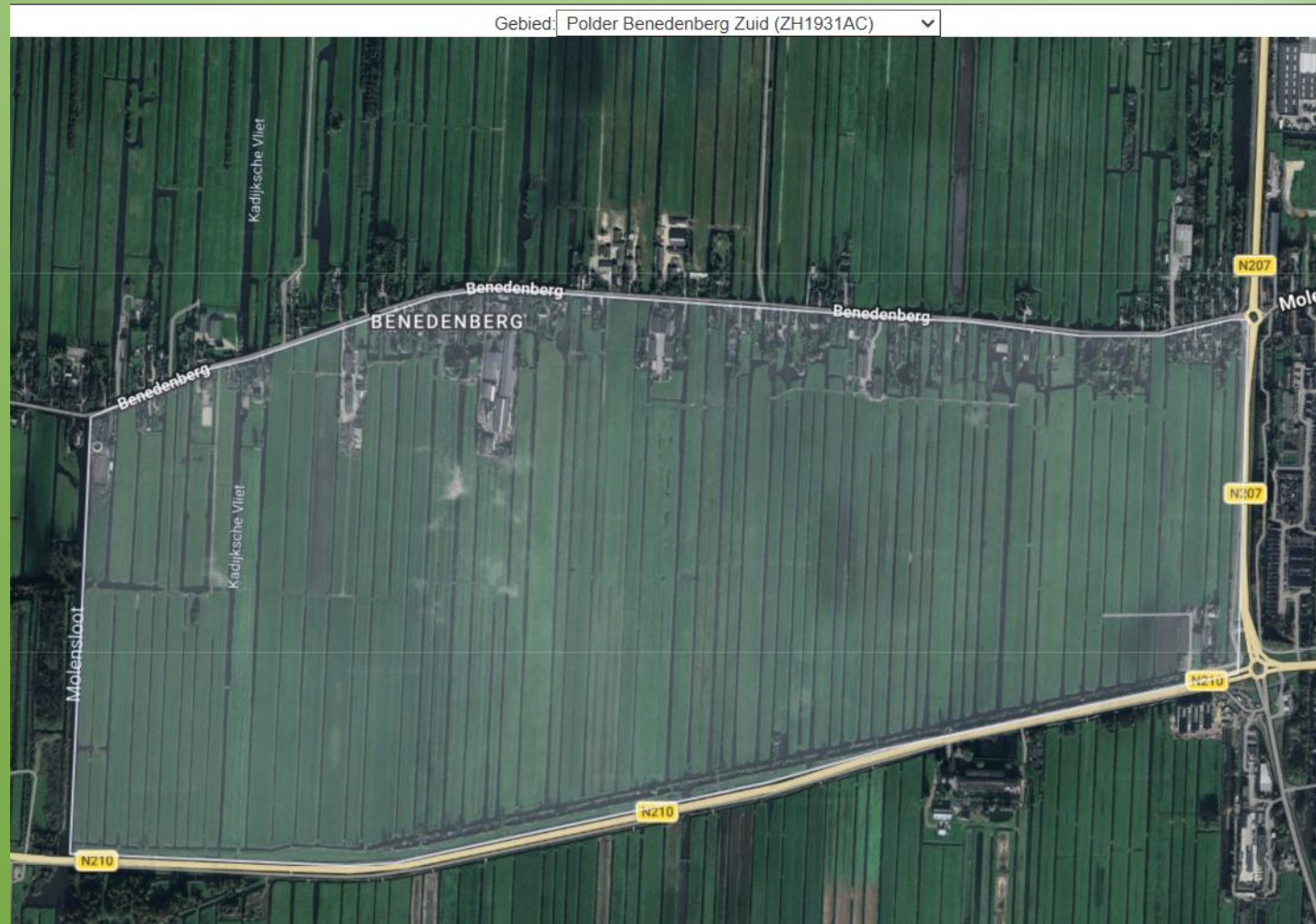
WEG MET HUIZEN
EN BOERDERIJEN

TELGEBIED GESCHIKT

Telgebieden aan laten maken door De Groene Motor

Handleiding bts waarnemingen invoeren op de mobiele telefoon apr 2024 SLG bewerkt.pdf	996 Kb	12-03-2025 14:17
Handleiding legsels invoeren op smartphone apr2023 SLG bewerkt.pdf	1361 Kb	12-03-2025 14:02
Handleiding qbm waarnemingen invoeren op smartphone 2023 SLG bewerkt.pdf	943 Kb	12-03-2025 14:02
Handleiding boerenlandvogelmonitor met een bcode_feb_2024 SLG bewerkt.pdf	394 Kb	12-03-2025 14:01
Handleiding legsels invoeren op de mobiele telefoon_uitgebreid_versie_30012024 SLG-bewerkt.pdf	407 Kb	12-03-2025 14:00
Handleiding legsels invoeren op de mobiele telefoon 30012024 _SLG.pdf	1484 Kb	12-03-2025 13:28
Handleiding BTS+ april 2024.pdf	200 Kb	24-04-2024 09:52
Handleiding Signalering Weidevogellegsels maart 2020.pdf	1437 Kb	20-03-2020 20:06
Handleiding Invoeren Boerenlandgegevens in de Boerenlandvogelmonitor groepsversie 2019.pdf	3423 Kb	10-10-2019 10:09

Protocol voor uitvoeren BTS

boerenatuur

Werkinstructie: BTS+ tellingen

Datum: 11 april 2024

Auteur(s): Maarten van Beek in samenwerking met Werkgroep Monitoring Open Grasland (BoerenNatuur) en LandschappenNL

Basis:

- Communiceer met grondeigenaren, boeren, particulieren en/of terreinbeherende organisaties (TBO's), in het telgebied wanneer en door wie er geteld wordt en waarom;
- Plan de broedpaartelling in de optimale periode waarin je het hoogst aantal broedende paren verwacht (ofwel wanneer het eerste legsel van grutto/wulp net uitgekomen is). Een

Looproutes vastleggen in het telgebied

Bij een BTS telling ga je het land in en verstoort je bewust de weidevogels.

De weidevogels reageren op je aanwezigheid en daardoor is hun gedrag beter te herkennen.

De afstand tussen de doorsteken is ca 150 meter volgens protocol.

Je kijkt dus 75 meter naar links en 75 meter naar rechts.

Er zit hier een onmogelijkheid in het protocol want het is onmogelijk om 200 ha te tellen in 5 uur met doorsteken om de 150 meter.

Hierom schipperen we met het protocol door, in de delen met weinig vogels, de doorsteken om de 350 meter te houden.

Quad ophalen

240 mtr

300 mtr

200 mtr

100 mtr

75 mtr

120 mtr

370 mtr

260 mtr

180 mtr

Benedenberg

Malensloot

Oude Spoorweg

Oude Spoorweg

N207

Groene Kerkweg
Provincialeweg

Provincialeweg

Nieuw
gemeentehuis
Kimpenerwaard

Provincialeweg

Provincialeweg

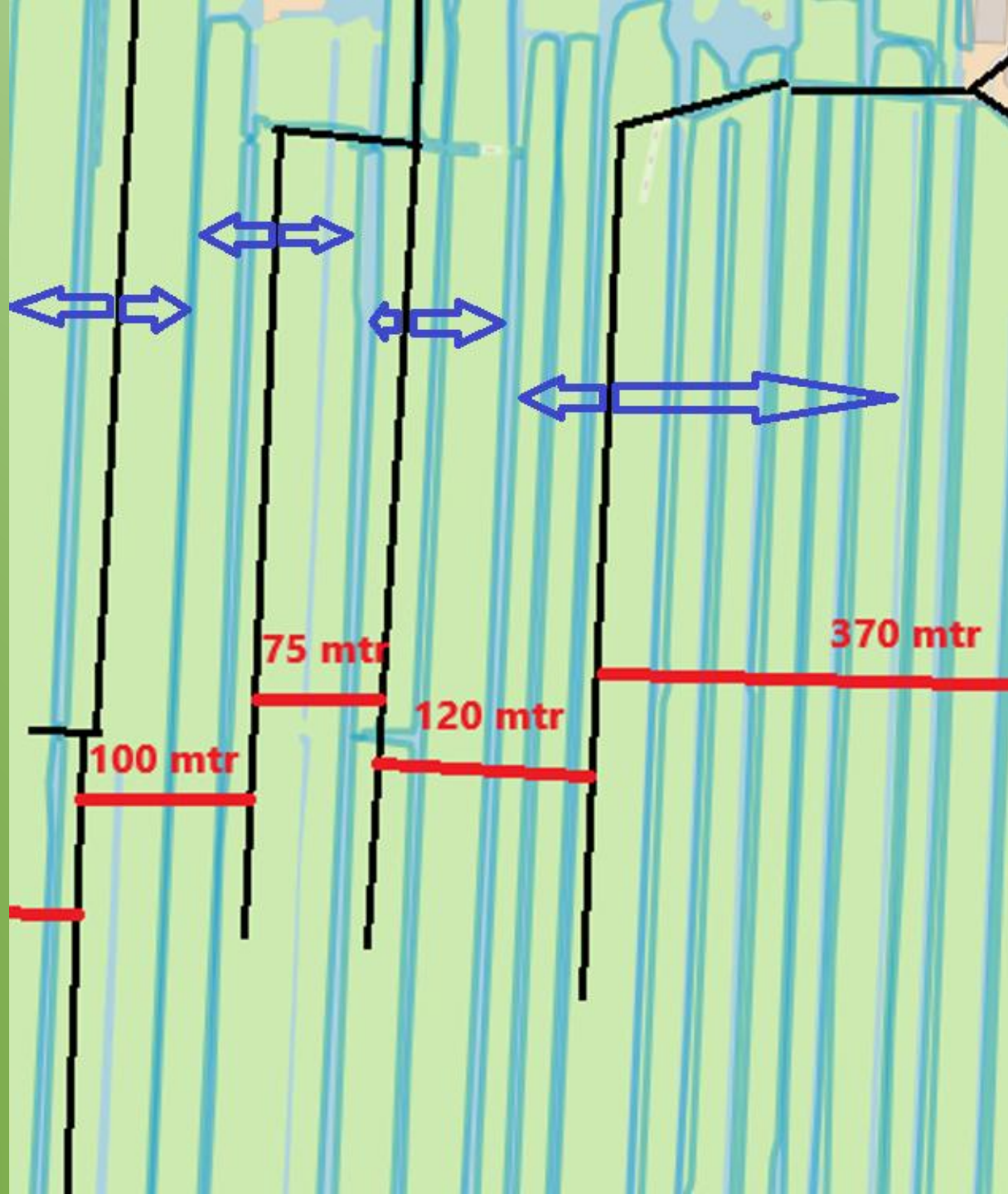
Provincialeweg N210

Provincialeweg

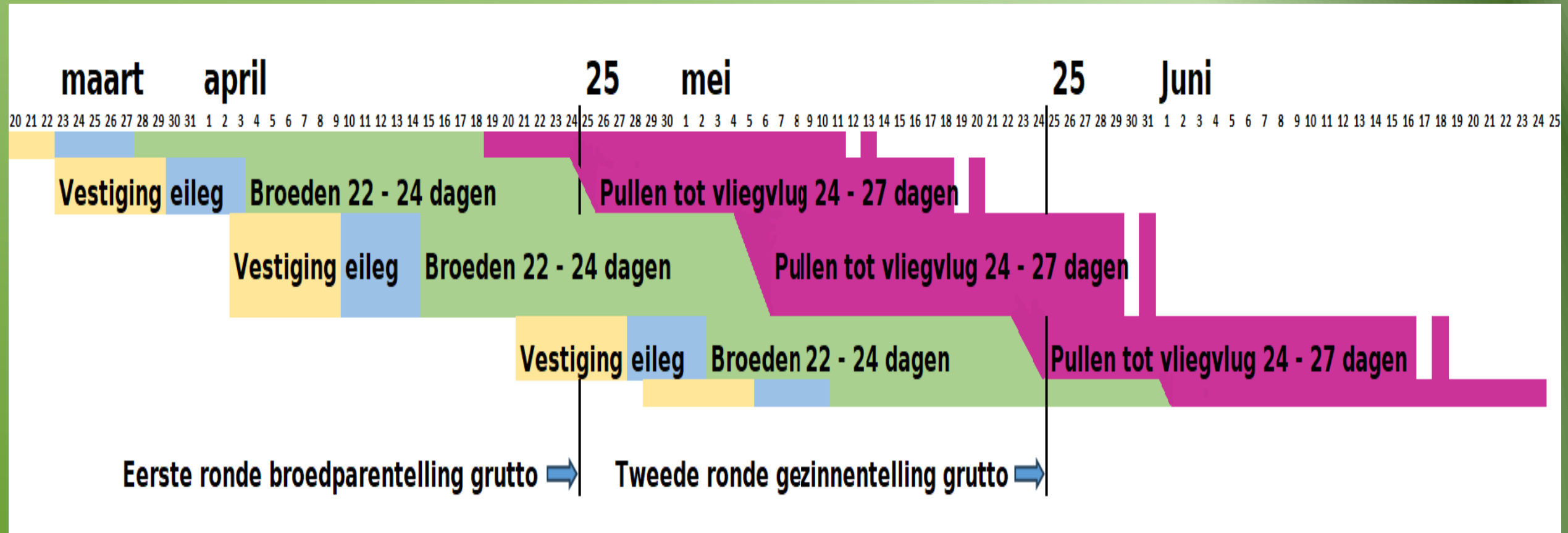
Provincialeweg N210

Provincialeweg

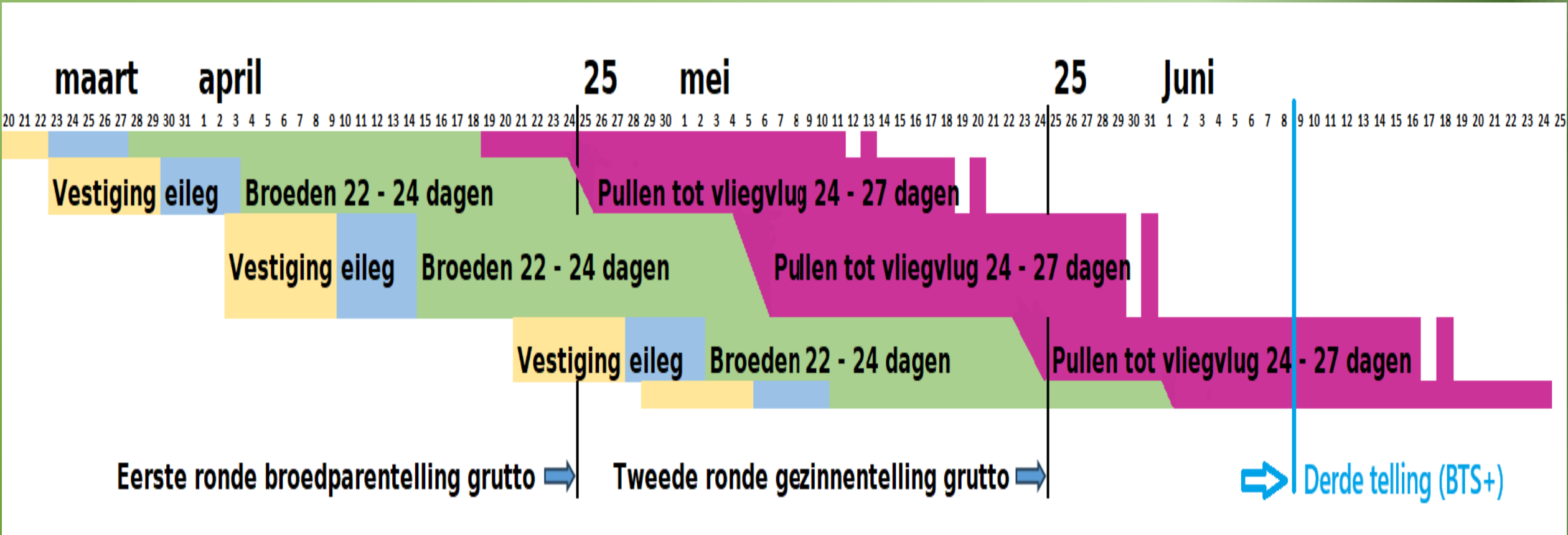
Lekweidepad

Tijdlijn van de broedperiode van de grutto

Tijdlijn van de broedperiode van de grutto

Praktische tips voor het monitoren

Alléén de weidevogels tellen!

Eerst met de verrekijker het afgebakende deel afzoeken en alvast invoeren met een lage code b.v. individu of paar. Als de vogel later op je aanwezigheid reageert, dan aanklikken en veranderen naar hogere code. B.v. nestindicerend gedrag of ouders met jongen.

De sloten met de verrekijker inkijken op zoek naar slobbeenden. Wakend mannetje is nestindicerend

Daarna het perceel in gaan en observeren hoe de vogels op je aanwezigheid reageren. Bij veel vogels samen naar achteren gaan. De één telt grutto's en de ander Kieviten. Snel lopen om dubbeltelling te voorkomen. Achterin gaan zitten en invullen. **Aantal vogels delen door twee is het aantal paren.** Wachten tot de rust is weergekeerd.

Daarna naar voren. gaan en de één telt tureluurs en scholeksters en de ander telt nogmaals de grutto's .

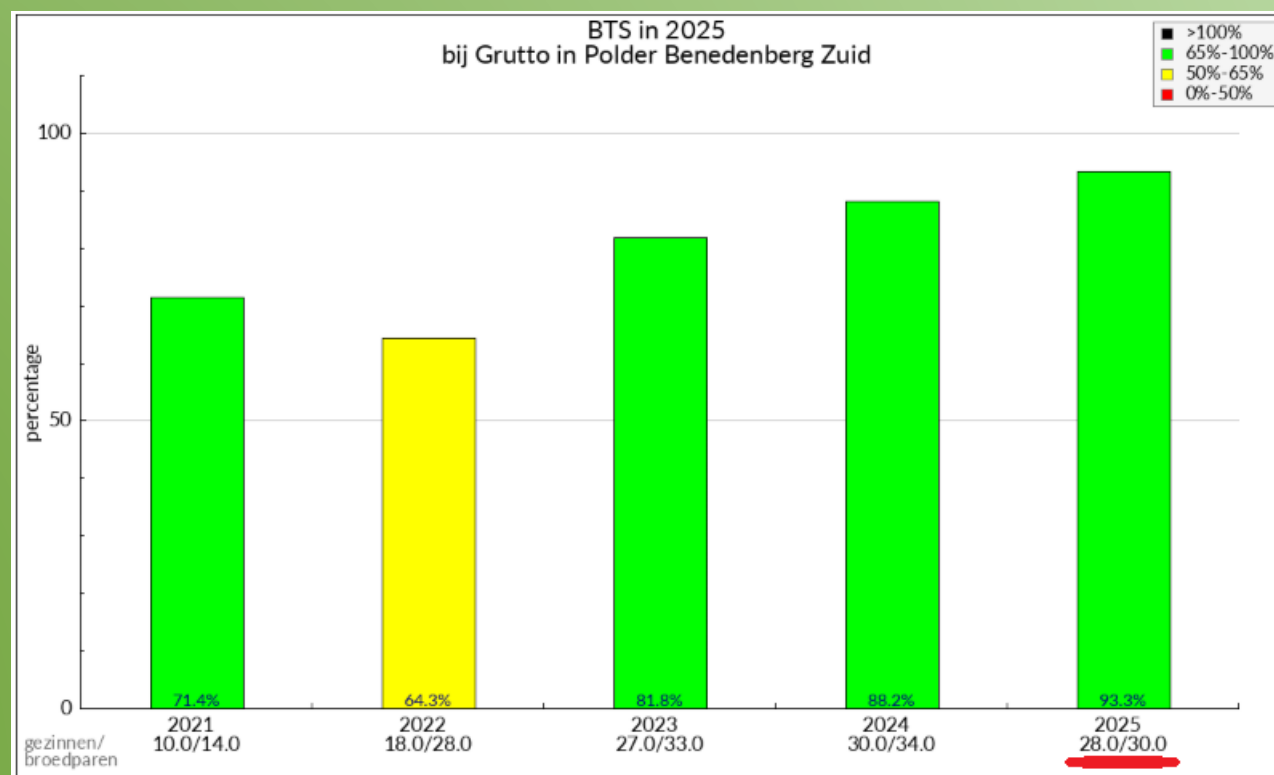
Maak af en toe een screenshot van je telefoonscherm!

BTS-tellingen per gedrag/datum

Selectie - 2025, groep: ZH08 Weidevogelgroep Krimpenerwaard | Gebied: ZH1931AC Polder Benedenberg Zuid | Soort: **Grutto**

BTS: Op te nemen in rapport Eindbeeld BTS-telling

Gedrag	2025-04-23 (1)	week 17	2025-05-26 (2)	week 22
01:01 Individu	4	4	11	11
02:02 Paar	6	6	8	8
03:03 Territoriaal	11	11		
04:04 Nestindicerend	8	8		
06:06 Alarmerende vogel(s) met jongen	1	1	28	28
Totaal	30	30		

Bruto Territoriaal Succes Tellingen

START DE EERSTE LES

LandschappenNL

boerennatuur

Weidehof
Krimpenerwaard

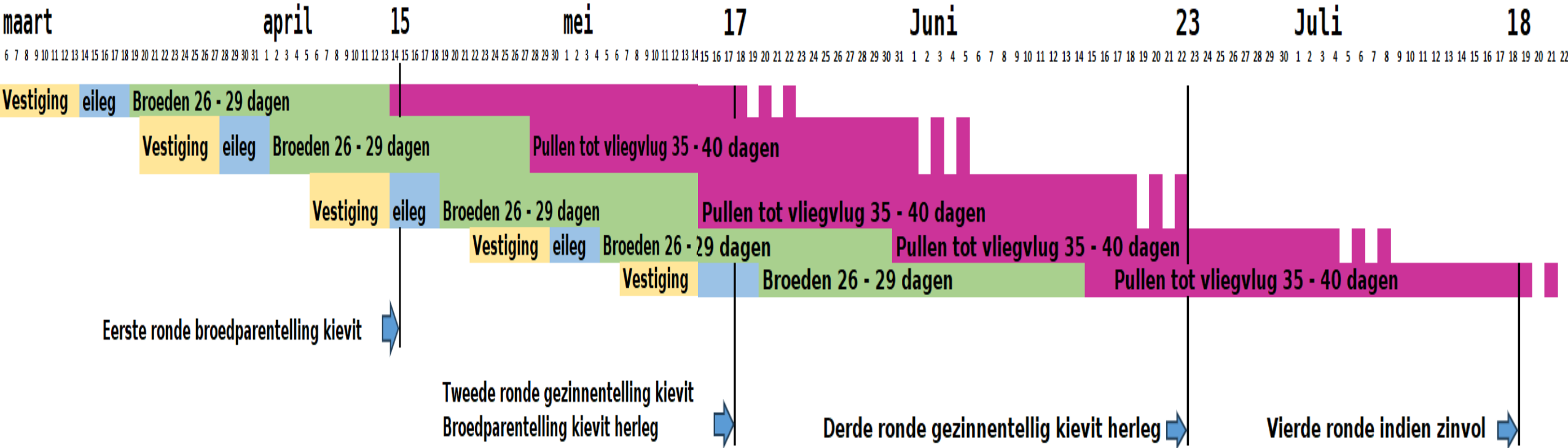

Agrarisch natuur-
en landschapsbeheer

Broedsucces bepalen van de Kievit

De ontwikkeling van een methode

Tijdslijn van de broedperiode

Selectie

Type

- Legsels akker- en weidevogels
- Legsels erfvogels
- Waarnemingen weide (QBM)
- Waarnemingen akker
- Waarnemingen erf
- BTS-tellingen
- Kruidenrijkdom

Selectie

- Gebied
- Bedrijf

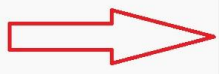
Gebied

Polder Koolwijk (ZH1931A0)

Gebiedspolygonen

Beheerlaag 50%

Ok

Datum 10-03-2026

Soortgroep Vogel

Soort Kievit

Gedrag

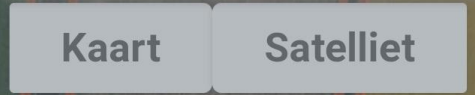
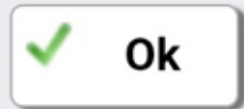
06 Alarmerende vogel(s) met jo

Ronde 1

Gedrag jongen 08 Kuiken 0-10 dagen oud

Aantal jongen 2

Opmerkingen

De Nes				
12-4-2025	code	17-5-2025	code	20-6-2025
broedparen		gezinnen		gezinnen
9	1	4	1	22
1	2		2	2
2	3		3	
1	4		4	
7	5	13	5	
	6	2	6	5
15,5	tot	17		
	gez	2		5
Maximum broedparen:			17	
Totaal gezinnen:			7	

Gebied	Maximum Broedparen		Gezinnen half mei	Gezinnen half juni	Totaal gezinnen	Geschat broedsucces
	Datum	Aantal				
Ouderkerk west	16-apr	11,5	5	0	5	43,5%
De Nes	17-mei	17	2	5	7	41,2%
Beneden Haastrecht	15-mei	26	4	10	14	53,8%
Schuwacht	13-apr	24,5	3	0	3	12,2%
Zuidbroek noord	14-apr	12	11	4	15	125,0%

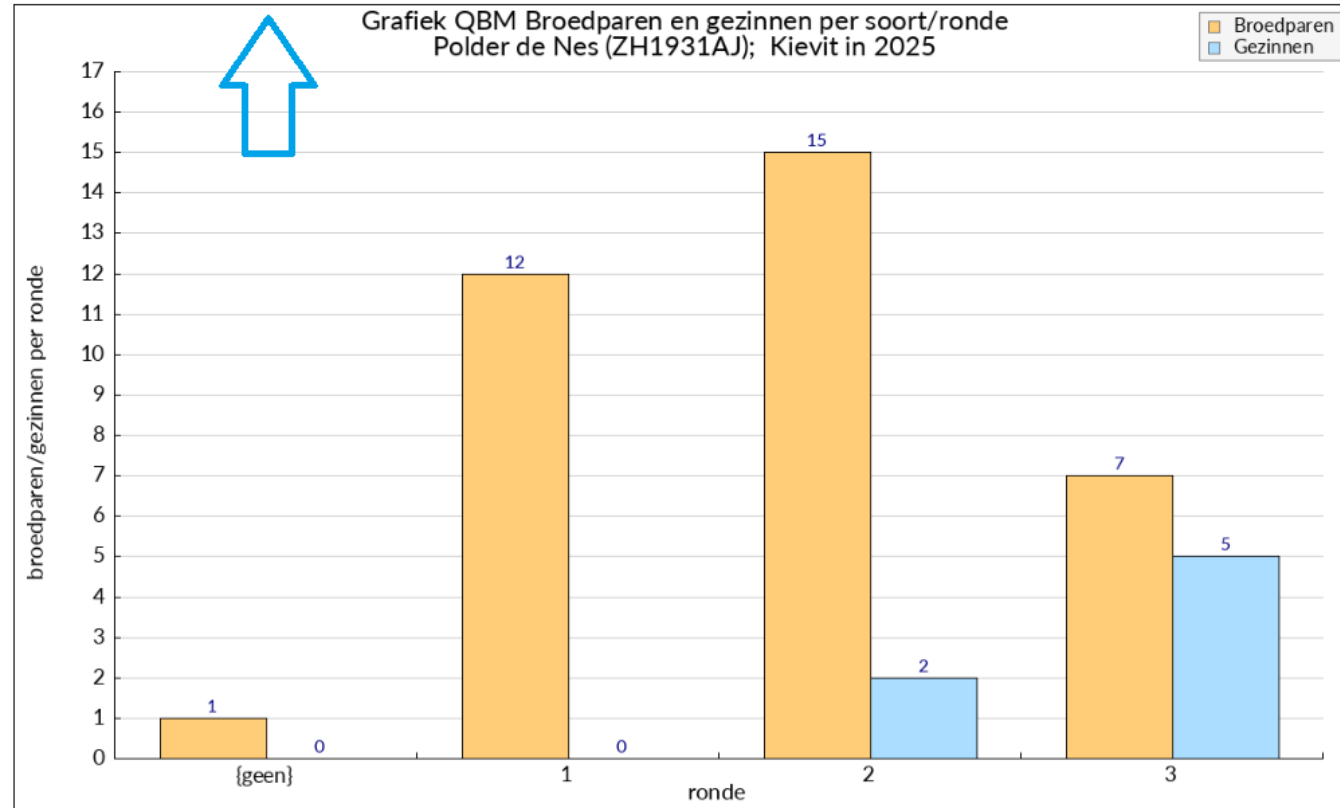
Grafiek QBM Broedparen en gezinnen per soort/ronde

groepsniveau: V30800

Selectie - 2025, groep: ZH08 Weidevogelgroep Krimpenerwaard

[print](#) | [download pdf](#) | [info](#)

Jaar: 2025 | Gebied: Polder de Nes (ZH1931AJ) | Soort: Kievit | [terug naar grafiek-keuze scherm](#)

Boerenlandvogelmonitor versie: 25.248 ; geprint: 14-10-2025 21:07.

Weidehof
Krimpenerwaard

Agrarisch natuur-
en landschapsbeheer